Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

11. září 2019 *

„Řízení o předběžné otázce – Odvětví mléka a mléčných výrobků – Kvóty – Doplňková dávka – Nařízení (EHS) č. 3950/92 – Článek 2 – Výběr dávky odběratelem – Dodávky přesahující disponibilní referenční množství producenta – Výše ceny mléka – Povinné uplatnění srážky – Vrácení přeplatku dávky – Nařízení (ES) č. 1392/2001 – Článek 9 – Odběratel – Nesplnění povinnosti srazit doplňkovou dávku – Producenti – Nedodržení povinnosti platit měsíční platbu – Ochrana legitimního očekávání“

Ve věci C-46/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie) ze dne 21. listopadu 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 25. ledna 2018, v řízení

Caseificio Sociale San Rocco Soc. coop. arl,

S.s. Franco e Maurizio Artuso,

Claudio Matteazzi,

Roberto Tellatin,

Sebastiano Bolzon

proti

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA),

Regione Veneto,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení A. Arabadžev, předseda senátu, L. Bay Larsen (zpravodaj) a C. Vajda, soudci,

generální advokát: M. Bobek,

vedoucí soudní kanceláře: R. Schiano, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 17. ledna 2019,

* Jednací jazyk: italština.

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Caseificio Sociale San Rocco Soc. coop. arl, S.s. Franco e Maurizio Artuso, C. Matteazziho a R. Tellatina M. Aldegheri, avvocatessa,

– za S. Bolzona M. Aldegheri a E. Ermondi, avvocati,

– za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s P. Gentilim, avvocato dello Stato,

– za Evropskou komisi F. Moro a D. Bianchim, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 14. března 2019,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 2 nařízení Rady (EHS) č. 3950/92 ze dne 28. prosince 1992, kterým se zavádí doplňková dávka v odvětví mléka a mléčných výrobků (Úř. věst. 1992, L 405, s. 1; citace z uvedeného nařízení použité v textu tohoto rozsudku jsou neoficiálním překladem), ve znění nařízení Rady (ES) č. 1256/1999 ze dne 17. května 1999 (Úř. věst. 1999, L 160, s. 73) (dále jen „nařízení č. 3950/92“), jakož i článku 9 nařízení Komise (ES) č. 1392/2001 ze dne 9. července 2001, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady č. 3950/92 (Úř. věst. 2001, L 187, s. 19; Zvl. vyd. 03/33, s. 104).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu Caseificio Sociale San Rocco Soc. coop. arl (dále jen „první odběratel“), družstevní společnosti s ručením omezeným založené podle italského práva, jakož i S.s. Franco e Maurizio Artuso, Claudia Matteazziho, Roberta Tellatina a Sebastiana Bolzona, italských producentů mléka, s Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA) [Agentura pro poskytování podpor v odvětví zemědělství (AGEA), Itálie] a Regione Veneto (region Benátsko, Itálie), ohledně kvót na mléko a doplňkové dávky za hospodářské období pro mléko a mléčné výrobky od 1. dubna 2003 do 31. března 2004 (dále jen „referenční období“).

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 3950/92

3 Šestý a osmý bod odůvodnění nařízení č. 3950/92 uvádějí:

„[V]zhledem k tomu, že překročení jednoho nebo druhého z celkových množství zaručených pro členský stát znamená, že dávku musí zaplatit producenti, kteří k tomuto překročení přispěli; […]

[…]

vzhledem k tomu, že ve snaze vyhnout se dlouhým prodlevám, ke kterým v minulosti docházelo při výběru a úhradě dávky a které nejsou slučitelné s cíli režimu, je třeba stanovit, že za dávku je odpovědný odběratel, který se jeví nejlépe schopen provést nezbytné operace, a že tento odběratel bude mít k dispozici prostředky k vybírání této dávky od producentů, kteří ji dluží“.

4 Článek 1 tohoto nařízení stanoví:

„Během osmi nových po sobě jdoucích období dvanácti měsíců počínaje 1. dubnem 2000 zaplatí producenti kravského mléka doplňkovou dávku z množství mléka nebo ekvivalentu mléka, které dodají odběrateli nebo prodají k přímé spotřebě během dotyčného období dvanácti měsíců a které překročí stanovené množství.

[…]“

5 Článek 2 uvedeného nařízení stanoví:

„1. Dávku je nutné uhradit z celkového množství mléka nebo ekvivalentu mléka uvedeného na trh během dotyčného období dvanácti měsíců, které překročí množství uvedená v článku 3. Dávka se rozdělí mezi producenty, kteří k překročení referenčních množství přispěli.

Podle rozhodnutí členského státu se příspěvek jednotlivých producentů na úhradu dávky stanoví po přerozdělení, případně nepřerozdělení nevyužitých referenčních množství, buď na úrovni odběratele na základě překročeného množství zbývajícího po přidělení nevyužitých referenčních množství úměrně k referenčním množstvím, jimiž disponuje každý producent, nebo na celostátní úrovni na základě překročení referenčního množství, kterým disponuje každý producent.

2. Pokud jde o dodávky, odběratel odpovědný za dávku uhradí příslušnému subjektu členského státu před stanoveným datem a podle stanovených pravidel splatnou částku, kterou odečte z ceny mléka zaplacené producentům, kteří dávku dluží, nebo pokud to není možné, kterou vybere jakýmkoliv vhodným způsobem.

[…]

Pokud množství dodaná producentem překročí jeho referenční množství, bude odběratel oprávněn formou zálohy na dlužnou dávku, v souladu s podrobnými pravidly stanovenými členským státem, odečíst od ceny mléka ve vztahu ke každé dodávce dotyčného producenta nad referenční množství určitou částku.

3. Pokud jde o přímý prodej, producent uhradí příslušnou dávku příslušnému subjektu členského státu před stanoveným datem a v souladu s pravidly, jež budou stanovena.

4. V případě, že je předmětná dávka splatná a vybraná částka tuto dávku převyšuje, může členský stát tento přeplatek využít k financování opatření uvedených v první odrážce článku 8 nebo tento přeplatek rozdělit producentům, kteří spadají do prioritních kategorií stanovených tímto členským státem na základě objektivních kritérií, která budou určena, nebo kteří jsou dotčeni výjimečnou situací, jež nastala na základě vnitrostátního ustanovení nesouvisejícího s tímto režimem.“

Nařízení č. 1392/2001

6 Bod 6 odůvodnění nařízení č. 1392/2001 zní:

„Podle čl. 2 odst. 4 nařízení (EHS) č. 3950/92 odpovídá Komise za stanovení kritérií, podle kterých mohou prioritní kategorie producentů požadovat vrácení dávky, pokud členský stát nepovažuje za nutné provést na svém území celkové přerozdělení nevyužitých množství. Pouze v případě, že by tato kritéria nemohla být v určitém členském státě plně použita, lze tomuto členskému státu umožnit, aby po poradě s Komisí stanovil jiná kritéria.“

7 Článek 9 nařízení č. 1392/2001 zní takto:

„1. Členské státy případně stanoví prioritní kategorie producentů podle čl. 2 odst. 4 nařízení (EHS) č. 3950/92 na základě jednoho nebo více objektivních kritérií v tomto pořadí důležitosti:

a) formální uznání ze strany příslušného orgánu členského státu, že dávka byla zcela nebo částečně vybrána neoprávněně;

b) zeměpisnou polohu zemědělského podniku, a především horských oblastí […]

c) maximální intenzita chovu v zemědělském podniku pro účely extenzivní živočišné výroby;

d) výše překročení individuálního referenčního množství;

e) referenční množství, kterým producent disponuje.

2. Pokud se na základě použití kritérií stanovených v odstavci 1 nevyčerpají finanční prostředky disponibilní pro dané období, členský stát může po poradě s Komisí stanovit jiná objektivní kritéria.“

Italské právo

8 Článek 5 odst. 1 a 2 decreto-legge n. 49, recante riforma della normativa in tema di applicazione del prelievo supplementare nel settore del latte e dei prodotti lattiero-caseari (nařízení s mocí zákona č. 49 o reformě právní úpravy týkající se použití doplňkové dávky v odvětví mléka a mléčných výrobků) ze dne 28. března 2003, které bylo s úpravami přeměněno na zákon zákonem č. 119 ze dne 30. května 2003 (GURI č. 124 ze dne 30. května 2003, dále jen „zákon č. 119/2003“), stanoví:

„1. V měsíci, který následuje po referenčním měsíci, předávají odběratelé regionům a samosprávným provinciím, které je schvalovaly, údaje vyplývající z aktualizace měsíčního rejstříku podle čl. 14 odst. 2 nařízení č. 1392/2001, a to i v případě, že neodebrali žádné mléko. Odběratelé sráží doplňkovou dávku, vypočtenou na základě článku 1 nařízení č. 3950/92 ve znění pozdějších předpisů, z mléka dodaného nad rámec individuálního referenčního množství určeného pro každého dotyčného producenta, přičemž se zohlední změny v průběhu období. […]

2. Do 30 dnů po uplynutí lhůty uvedené v odstavci 1 a aniž jsou dotčena ustanovení čl. 10 odst. 27 až 32, přikročí odběratelé k úhradě sražených částek na běžný účet AGEA vedený u finanční instituce […]“

9 Článek 9 zákona č. 119/2003, který se týká vrácení přeplatku, stanoví:

„1. Na konci každého období AGEA:

a) zúčtuje uskutečněné dodávky mléka a celkovou částku dávky zaplacenou odběrateli po splnění povinností stanovených v článku 5;

b) provede výpočet celkové národní dávky dlužné Evropské unii z důvodu přebytku produkce;

c) vypočítá výši přeplatku.

[…]

3. Částka uvedená v odst. 1 písm. c) snížená o provizi uvedenou v odstavci 2 se rozdělí mezi producenty disponujícími kvótami, kteří uhradili dávku, a to podle následujících kritérií a v tomto pořadí:

a) mezi producenty, v jejichž případě byla dávka zcela nebo částečně vybrána neoprávněně nebo již není nadále dlužná;

b) mezi producenty, kteří jsou vlastníky zemědělských podniků nacházejících se v horských oblastech […]

c) mezi producenty, kteří jsou vlastníky zemědělských podniků nacházejících se ve znevýhodněných oblastech […]

ca) mezi producenty, kterým byl na základě rozhodnutí příslušného veterinárního orgánu vystaven zákaz pohybu zvířat v pásmech postižených infekčními onemocněními po dobu alespoň devadesáti dnů během období uvádění na trh, a kteří byli z tohoto důvodu nuceni produkovat vyšší množství, až do maximální výše 20 %, ve vztahu k přidělenému referenčnímu množství. […]

4. Pokud je výše uvedených náhrad nižší než částka uvedená v odstavci 3, rozdělí se zůstatek mezi producenty disponující kvótami, kteří dávku uhradili, s výjimkou těch, kteří překročili své individuální referenční množství o více než 100 procent, podle následujících kritérií a v tomto pořadí […]“

10 Článek 2 odst. 3 decreto-legge n. 157, recante disposizioni urgenti per l’etichettatura di alcuni prodotti agroalimentari, nonché in materia di agricoltura e pesca (nařízení s mocí zákona č. 157 o naléhavých opatřeních týkajících se označování některých zemědělsko-potravinářských produktů, jakož i v oblasti zemědělství a rybolovu) ze dne 24. června 2004 (GURI č. 147 ze dne 25. června 2004, dále jen „nařízení s mocí zákona č. 157/2004“) stanoví:

„Na základě článku 9 [zákona č. 119/2003] se přeplatek dávky hrazené měsíčně producenty, kteří splnili svou platební povinnost, vrátí producentům samotným. Pokud po ukončení těchto plnění celkový zůstatek vyúčtovaných dávek, které mají být realizovány, přesahuje částku dávky dlužnou Evropské unii navýšenou o 5 %, přistoupí AGEA ke zrušení dávek z přebytku účtovaných producentům, kteří dosud měsíční platby neuhradili, a to při uplatnění prioritních kritérií uvedených v čl. 9 odst. 3 a 4, aniž jsou dotčeny sankce uvedené v čl. 5 odst. 5 téhož nařízení s mocí zákona.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

11 V průběhu referenčního období nedodrželi žalobci v původním řízení použitelnou italskou právní úpravu, jelikož první odběratel nesrazil a neuhradil měsíční platby doplňkové dávky a jelikož producenti nesplnili svou platební povinnost ve smyslu čl. 9 odst. 3 zákona č. 119/2003 a čl. 2 odst. 3 nařízení s mocí zákona č. 157/2004.

12 Dne 28. července 2004 zaslala AGEA prvnímu odběrateli oznámení týkající se mléčných kvót a doplňkové dávky za referenční období.

13 Toto oznámení mimo jiné upřesňovalo, že AGEA použila čl. 2 odst. 3 nařízení s mocí zákona č. 157/2004, podle něhož měl být přeplatek dávky měsíčně placené producenty, kteří splnili svou platební povinnost, vrácen týmž producentům a že jeví-li se po uskutečnění těchto plnění celkový zůstatek vyúčtovaných dávek, které je třeba vybrat, vyšší než částka dávky dlužná Unii navýšená o 5 %, AGEA nebude vyžadovat zaplacení dávek z přebytku účtovaných producentům, kteří dosud měsíční platby neuhradili, a to za použití prioritních kritérií ve smyslu čl. 9 odst. 3 a 4 zákona č. 119/2003.

14 V příloze tohoto oznámení připojila AGEA informativní přehled, který uváděl za každé referenční období pro každého výrobce částky již vyplacené a potvrzené, jakož i částky, které mají být vráceny, jak byly vypočteny podle čl. 9 odst. 3 a 4 zákona č. 119/2003. AGEA kromě toho upřesnila, že odběratelský podnik je povinen dotyčným producentům zaplatit vrácené částky a namísto producentů zaplatit požadované částky uvedené v daném informativním přehledu.

15 Žalobou podanou u Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (správní soud regionu Lazio, Itálie) se žalobci v původním řízení domáhali zrušení uvedeného oznámení, když zejména tvrdili, že povinnost odběratele provádět měsíční srážku na základě čl. 5 odst. 1 zákona č. 119/2003, a prioritní kritérium při rozdělování přeplatku, které zvýhodňuje producenty, kteří splnili platební povinnost, a jež je stanoveno v čl. 9 odst. 3 zákona č. 119/2003, jakož i v čl. 2 odst. 3 nařízení s mocí zákona č. 157/2004, jsou v rozporu s čl. 2 odst. 2 třetím pododstavcem a odst. 4 nařízení č. 3950/92.

16 Tribunale amministrativo regionale del Lazio (regionální správní soud pro Lazio) žalobu zamítl.

17 Předkládající soud, ke kterému žalobci v původním řízení podali odvolání, prohlásil rozsudkem vydaným dne 11. prosince 2017, který nebyl konečným rozhodnutím, důvody uvedené v odvolání za částečně opodstatněné, přičemž zejména rozhodl, že povinnost stanovená v čl. 5 odst. 1 zákona č. 119/2003 se nemůže uplatnit, pokud jde o měsíce leden až březen 2004, z důvodu její neslučitelnosti s čl. 2 odst. 2 nařízení č. 3950/92.

18 Předkládající soud si však klade otázku, jaké důsledky má konstatování, že vnitrostátní právní úprava není slučitelná s unijním právem, pro práva a povinnosti producentů, kteří tuto vnitrostátní právní úpravu nedodržovali.

19 Za těchto podmínek se Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být unijní právo v takové situaci, jako je situace, která je předmětem sporu v původním řízení, vykládáno v tom smyslu, že neslučitelnost legislativního ustanovení členského státu s čl. 2 odst. 2 třetím pododstavcem nařízení č. 3950/92 má za důsledek neexistenci povinnosti producentů uhradit doplňkovou dávku, jsou-li splněny podmínky stanovené uvedeným nařízením?

2) Musí být unijní právo, zejména pak obecná zásada ochrany legitimního očekávání, v takové situaci, jako je situace, která je předmětem sporu v původním řízení, vykládáno v tom smyslu, že nemůže být chráněno legitimní očekávání subjektů, které splnily povinnosti uložené členským státem a měly prospěch z účinků spojených se splněním této povinnosti, pokud se ukáže, že uvedená povinnost je v rozporu s unijním právem?

3) Brání článek 9 nařízení č. 1392/2001 a pojem ‚prioritní kategorie' v unijním právu v takové situaci, jako je situace, která je předmětem sporu v původním řízení, takovému ustanovení členského státu, které stejně jako čl. 2 třetí pododstavec nařízení vlády s mocí zákona č. 157/2004 přijatý Italskou republikou stanoví rozdílné způsoby vrácení přeplatku, přičemž s ohledem na časové rozvržení a způsoby vrácení rozlišuje mezi producenty, kteří jednali v souladu s vnitrostátním ustanovením, jež se ukázalo být v rozporu s unijním právem, a těmi, kteří takové ustanovení nedodrželi?"

K předběžným otázkám

K první otázce

20 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda článek 2 nařízení č. 3950/92 musí být vykládán v tom smyslu, že konstatování neslučitelnosti vnitrostátní právní úpravy upravující způsoby výběru doplňkové dávky odběratelem od producentů s tímto ustanovením znamená, že producenti, na které se vztahuje tato právní úprava, již nejsou dlužníky této dávky.

21 V tomto ohledu je třeba připomenout, že mechanismus výběru doplňkové dávky zavedený nařízením č. 3950/92 spočívá na rozlišování mezi přímými prodeji mléka ke spotřebě a dodávkami mléka odběrateli (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. ledna 2004, Penycoed, C-230/01, EU:C:2004:20, bod 28).

22 V případě přímých prodejů je producent povinen dávku uhradit přímo příslušnému subjektu členského státu v souladu s čl. 2 odst. 3 tohoto nařízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. ledna 2004, Penycoed, C-230/01, EU:C:2004:20, bod 29).

23 Pokud jde naproti tomu o dodávky, přísluší odběrateli, jenž je, jak vyplývá z osmého bodu odůvodnění uvedeného nařízení, nejlépe schopen zajistit výběr dávky od producentů, zaplatit tuto dávku tomuto subjektu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. ledna 2004, Penycoed, C-230/01, EU:C:2004:20, bod 29).

24 Za tímto účelem z čl. 2 odst. 2 prvního a třetího pododstavce téhož nařízení vyplývá, že odběratel má možnost dávku srazit z ceny mléka placené producentům, kteří dávku dluží, nebo pokud této možnosti nevyužije, může ji vybrat jakýmkoliv vhodným způsobem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. dubna 1999, Consorzio Caseifici dell' Altopiano di Asiago, C-288/97, EU:C:1999:214, bod 32).

25 Bez ohledu na tato zvláštní pravidla, která se týkají způsobů výběru dávky odběratelem od producentů, však producent v každém případě zůstává dlužníkem této dávky.

26 Článek 2 odst. 1 nařízení č. 3950/92 v této souvislosti stanoví, že se doplňková dávka podle článku 1 tohoto nařízení rozdělí mezi producenty, kteří přispěli k překročení referenčních množství. Stejně tak šestý bod odůvodnění tohoto nařízení upřesňuje, že překročení jednoho nebo druhého z celkových množství znamená, že dávku musí zaplatit tito producenti.

27 Z tohoto čl. 2 odst. 1, vykládaného ve spojení s osmým bodem odůvodnění uvedeného nařízení, vyplývá, že producent dluží splatnou dávku z veškerého množství mléka uváděného na trh v rozsahu, v němž přesáhne buď referenční množství přiznané pro přímý prodej, nebo referenční množství přiznané pro dodávky (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. dubna 1999, Consorzio Caseifici dell' Altopiano di Asiago, C-288/97, EU:C:1999:214, bod 19).

28 Toto uložení dávky producentovi je ostatně inherentně spjato s účelem doplňkové dávky, který spočívá zejména v donucení producentů mléka, aby dodržovali přidělená referenční množství (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 25. března 2004, Cooperativa Lattepiù a další, C-231/00, C-303/00 a C-451/00, EU:C:2004:178, bod 75, jakož i ze dne 24. ledna 2018, Komise v. Itálie, C-433/15, EU:C:2018:31, bod 62).

29 Pokud jde o dodávky, je tedy sice odběratel odpovědný za odvod dávky, nic to však nemění na tom, že i v takovém případě, jakož i v případě přímých prodejů, jsou dávku povinni platit producenti, a mimoto může být za určitých podmínek vybírána přímo od nich (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. ledna 2004, Penycoed, C-230/01, EU:C:2004:20, body 29, 38 a 39).

30 Z toho vyplývá, že předkládajícím soudem konstatovaná neslučitelnost vnitrostátní právní úpravy, kterou se řídí způsob vybírání doplňkové dávky odběratelem od producentů, s čl. 2 odst. 2 nařízení č. 3950/92 nemůže tyto producenty zprostit povinnosti zaplatit tuto dávku, která jim je v každém případě uložena v čl. 2 odst. 1 tohoto nařízení.

31 Naopak, jak uvedl generální advokát v bodě 50 svého stanoviska, jediným následkem této neslučitelnosti je, že dotčená vnitrostátní právní úprava musí zůstat nepoužita a odběratel musí mít možnost od producentů vybírat částky „jakýmkoliv vhodným způsobem“ v souladu s čl. 2 odst. 2 prvním pododstavcem uvedeného nařízení.

32 Proto je třeba na první otázku odpovědět tak, že článek 2 nařízení č. 3950/92 musí být vykládán v tom smyslu, že konstatování neslučitelnosti vnitrostátní právní úpravy upravující způsoby výběru doplňkové dávky odběratelem od producentů s tímto ustanovením neznamená, že producenti, na které se vztahuje tato právní úprava, již nejsou dlužníky této dávky.

Ke třetí otázce

33 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba zkoumat jako druhou v pořadí, je, zda čl. 2 odst. 4 nařízení č. 3950/92 ve spojení s článkem 9 nařízení č. 1392/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která stanoví, že přeplatek doplňkové dávky musí být přednostně vrácen producentům, kteří na základě ustanovení vnitrostátního práva neslučitelného s čl. 2 odst. 2 nařízení č. 3950/92 splnili povinnost platit měsíční platbu.

34 Z článku 2 odst. 4 nařízení č. 3950/92 vyplývá, že v případě, že je dávka splatná a vybraná částka tuto dávku převyšuje, může se členský stát rozhodnout, že tento přeplatek vrátí producentům, kteří spadají do prioritních kategorií stanovených tímto členským státem na základě objektivních kritérií, která budou určena, nebo kteří jsou dotčeni výjimečnou situací, jež nastala na základě vnitrostátního ustanovení nesouvisejícího s režimem doplňkové dávky v odvětví mléka.

35 Podmínky pro použití tohoto ustanovení jsou upřesněny v čl. 9 odst. 1 nařízení č. 1392/2001, který stanoví, že členské státy případně stanoví prioritní kategorie producentů podle čl. 2 odst. 4 nařízení č. 3950/92 na základě jednoho nebo několika z pěti objektivních kritérií, jež uvedené ustanovení vyjmenovává, v daném pořadí důležitosti.

36 Kromě toho čl. 9 odst. 2 nařízení č. 1392/2001 stanoví, že pokud se na základě použití těchto kritérií nevyčerpají disponibilní finanční prostředky, může členský stát po poradě s Komisí stanovit jiná objektivní kritéria.

37 Bod 6 odůvodnění tohoto nařízení mimoto upřesňuje, že pouze v případě, že by kritéria stanovená v čl. 9 odst. 1 uvedeného nařízení nemohla být v určitém členském státě plně použita, lze tomuto členskému státu umožnit, aby stanovil jiná kritéria.

38 Z toho vyplývá, jak uvedl generální advokát v bodě 71 svého stanoviska, že kritéria stanovená v čl. 9 odst. 1 nařízení č. 1392/2001 jsou taxativní a členské státy mohou doplnit dodatečná kritéria pouze v případě, že použití těchto kritérií v pořadí důležitosti nevyčerpá dostupné financování v daném období.

39 Žádné z kritérií uvedených v čl. 9 odst. 1 nařízení č. 1392/2001 přitom nezmiňuje dodržení povinnosti platit měsíční platbu ze strany dotyčného producenta.

40 Za těchto podmínek členský stát nemůže platně vrátit přeplatek tím způsobem, že jej přednostně vrátí producentům, kteří tuto povinnost splnili.

41 Taková praxe by totiž vedla k posílení producentů, kteří splnili povinnost platit měsíční platbu v prioritní kategorii ve smyslu čl. 2 odst. 4 nařízení č. 3950/92 na základě použitého kritéria namísto kritérií, která jsou stanovena v čl. 9 odst. 1 nařízení č. 1392/2001, a aniž mohlo být platně zavedeno doplňující kritérium podle čl. 9 odst. 2 tohoto nařízení.

42 V takové situaci by tedy producentovi, který by patřil do jedné prioritní kategorie podle kritérií stanovených v čl. 9 odst. 1 uvedeného nařízení, avšak nesplnil by povinnost platit měsíční platbu, bylo možné přiznat snížení dlužné dávky až poté, co by byly přeplatky vráceny producentům, kteří tuto povinnost splnili, a to za předpokladu, že po vrácení by ještě byly k dispozici finanční prostředky.

43 Jak v podstatě tvrdí Komise, zaplacení dávky přímo nebo prostřednictvím odběratele, který je za ni odpovědný, zajisté představuje v zásadě logický předpoklad pro vrácení přeplatku. Taková vnitrostátní právní úprava, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, se však neomezuje na požadavek provedení takové platby, ale stanoví pořadí důležitosti v případě vrácení dávky, které se navíc zakládá na dodržování vnitrostátní právní úpravy, která upravuje způsob vybírání dávky, jež je neslučitelná s čl. 2 odst. 2 nařízení č. 3950/92.

44 Kromě toho, jak uvedl generální advokát v bodě 75 svého stanoviska, producenti, kteří splnili povinnost platit měsíční platbu, nemohou být pouze z tohoto důvodu považováni za producenty, kteří jsou dotčeni výjimečnou situací, jež nastala na základě vnitrostátního ustanovení nesouvisejícího s režimem doplňkové dávky v odvětví mléka ve smyslu čl. 2 odst. 4 nařízení č. 3950/92.

45 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že čl. 2 odst. 4 nařízení č. 3950/92 ve spojení s čl. 9 nařízení č. 1392/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která stanoví, že přeplatek doplňkové dávky musí být přednostně vrácen producentům, kteří na základě ustanovení vnitrostátního práva neslučitelného s čl. 2 odst. 2 nařízení č. 3950/92 splnili povinnost platit měsíční platbu.

Ke druhé otázce

46 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda zásada ochrany legitimního očekávání musí být vykládána v tom smyslu, že brání tomu, aby v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, byla přepočítána částka doplňkové dávky dlužná producenty, kteří nesplnili povinnost provádět měsíční platby této dávky stanovenou použitelnou vnitrostátní právní úpravou.

47 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že touto otázkou se předkládající soud zamýšlí nad ochranou legitimního očekávání, kterou je třeba přiznat producentům, kteří splnili povinnost měsíčně platit doplňkovou dávku. Z této perspektivy si přeje určit důsledky, které je ve věci v původním řízení třeba případně vyvodit z okolnosti, že zpochybnění pravidel stanovících pořadí plateb k vrácení přeplatku doplňkové dávky by v konečném důsledku vedlo k opětovnému vrácení všech splátek vrácených těmto producentům nebo jejich části.

48 V tomto ohledu a nezávisle na otázce, zda se producenti, kteří splnili povinnost platit měsíční platbu, mohou dovolávat zásady ochrany legitimního očekávání za účelem zpochybnění případného opětovného vrácení dávky, jež jim byla vyplacena, je třeba konstatovat, že tato zásada každopádně nemůže v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, vést příslušné italské orgány k tomu, aby neopravily rozhodnutí neslučitelná s unijním právem tím, že by odmítly provést nové posouzení práv producentů, kteří tuto povinnost nesplnili.

49 Vzhledem k tomu, že z odpovědi na třetí otázku vyplývá, že znevýhodněné zacházení, jehož se dostalo těmto producentům, vychází z toho, že Italská republika uplatňuje kritérium doplněné k objektivním kritériím, která jsou taxativně uvedena v čl. 9 odst. 1 nařízení č. 1392/2001, aniž toto kritérium mohlo

zjevně odpovídat případu uvedenému v čl. 9 odst. 2 tohoto nařízení, uvedeným orgánům naopak přísluší, aby přepočítaly částku doplňkové dávky dlužnou uvedenými producenty tak, že nepoužijí vnitrostátní ustanovení neslučitelná s nařízeními č. 3950/92 a č. 1392/2001.

50 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že zásada ochrany legitimního očekávání musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání tomu, aby byla v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, přepočítána částka doplňkové dávky dlužná producenty, kteří nesplnili povinnost provádět měsíční platby této dávky stanovenou použitelnou vnitrostátní právní úpravou.

K nákladům řízení

51 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 2 nařízení Rady (EHS) č. 3950/92 ze dne 28. prosince 1992, kterým se zavádí doplňková dávka v odvětví mléka a mléčných výrobků, ve znění nařízení Rady (ES) č. 1256/1999 ze dne 17. května 1999, musí být vykládán v tom smyslu, že konstatování neslučitelnosti vnitrostátní právní úpravy upravující způsoby výběru doplňkové dávky odběratelem od producentů s tímto ustanovením neznamená, že producenti, na které se vztahuje tato právní úprava, již nejsou dlužníky této dávky.**

2) **Článek 2 odst. 4 nařízení č. 3950/92, ve znění nařízení č. 1256/1999, ve spojení s článkem 9 nařízení Komise (ES) č. 1392/2001 ze dne 9. července 2001, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 3950/92, musí být vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která stanoví, že přeplatek doplňkové dávky musí být přednostně vrácen producentům, kteří na základě ustanovení vnitrostátního práva neslučitelného s čl. 2 odst. 2 nařízení č. 3950/92, ve znění nařízení č. 1256/1999, splnili povinnost platit měsíční platbu.**

3) **Zásada ochrany legitimního očekávání musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání tomu, aby v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, byla přepočítána částka doplňkové dávky dlužná producenty, kteří nesplnili povinnost provádět měsíční platby této dávky stanovenou použitelnou vnitrostátní právní úpravou.**

Podpisy.